

Jegvan Bæk, sálfrøðingur: — Kommunulæknar hava ikki lært so nógv um sálfrøðingur, at teir altíð hava eygu og oyru opin fyri, at eisini sálfrøðingur sjúkurlæknar kunna vera orsök til, at fólk koma til teirra við líkamligum brekum

Hóast tað hevur verið umrøtt í Sosialinum, at allir sálfrøðingar, sum eru her á landi, hava arbeiði, so er tað ikki rættiliga soleiðis. Jegvan Bæk hevur áður arbeitt í try á á Spesialskúlanum. Hann skuldi á hvørjum ári sekja av nýggjum. Tá hann fjórða árið sekta, fekk hann ikki starvið aftur.

Var tú ikki kvalifiseraður til starvið?

— Fyri at fáa arbeiði á Spesialskúlanum krevst læraraprógvið ella embætisprógvið ella embætisprógvið. Ditlev Olsen, fyrstaðmaður á Spesialskúlanum, hevur sagt, at embætisprógvið skal vera cand. psyk. ella cand. mag., so eg skuldi eftir hesum verið kvalifiseraður.

Hví koyrir tú so taxabíl?

— Tá eg ikki fekk arbeiði aftur á Spesialskúlanum og tá einki annað starv hevur verið at fingið, so helt eg, at júst taxakoyringin var hóskandi, tí eg í hesum arbeiði kann tilrættisleggja privatvirksemið í serkønu viðgerðarstovu míni.

— Hvat kann vera orsök in?

— Annaðhvørt at læknarnir kenna virkisøki mitt sum eina figgarliga kapping, ella bert tað, at vanligir kommunulæknar ikki hava lært so nógv um sálfrøðingur sjúkurlæknar, at teir

— Tað er ikki nógv mikið

Ein styrki at kvinnan er veik

— Hon hevur størri møguleika at sleppa burtur úr sálfrøðingum kreppum, tí hon hevur lært at vísa kenslur sínar.

Jegvan Bæk er arbeiðsleysur sálfrøðingur, sum seinastu tvey árin hevur koyrt taxakoyring.

Við síðuna av taxakoyringini hevur hann arbeitt við privatari psykologiskari ráðgeving — og viðgerðarstovu. Um serkøna arbeiðið og viðgerðarhættir hann nýtir til tess at hjálpa fólki, sigur hann frá í greinini.

at gera, at eg kann hava ráðgevingarstovu burturav sum arbeiðspláss, tí ivaleyst eru ikki so nógv fólk, sum hava brúk fyri míni serkønu hjálp.

Eru fólk her á landi betur fyri sálfrøðing enn aðrastaðni?

— Eg veit ikki rættiliga, hvussu eg skal málbera meg, men ið hvussu so er, so fái eg ikki so nógv arbeiðanir, sum eg hevði væntað.

Eg havi annars havt fund við læknar og stovnar fyri at vísa á arbeiðsøki mitt, sum eitt iskoyti til vanligu læknaviðgerðina, men úrslitið hevur ikki verið nakað serligt.

Hvat kann vera orsök in?

— Annaðhvørt at læknarnir kenna virkisøki mitt sum eina figgarliga kapping, ella bert tað, at vanligir kommunulæknar ikki hava lært so nógv um sálfrøðingur sjúkurlæknar, at teir

hava eygu og oyru opin fyri, at eisini sálfrøðingur sjúkurlæknar kunna vera orsök til, at fólk koma til teirra við líkamligum brekum. Teir eru kanska meira sinnadír fyri at geva sjúklingum tablettir.

Heldur tú, at prógv er fyri, at fólk fáa ov nógv tablettir.

— Ja, tað er hugsandi, at tablettviðgerð verður nýtt í størri mun enn tað veruliga er neyðugt.

Hetta sæst einamest á teimum áheitanum, sum eg fái, at tað eru fólk sum eru ónøgd við tablettviðgerð. Tey halda, at onnur loysn skal finnast. Annars vil eg viðmerkja, at tað neyvan er møguligt at fáa eina rættiliga mynd av hesum, tí eg havi ov lítið grundarlag at arbeiða út frá.

Er ikki brúk fyri sálfrøðingari viðgerð?

— Eg veit ikki, hvussu stórusammanbering veruliga er. Eftir fundinum í Norðurlandahúsinum, sum felagið Sinnisbati skipaði fyri, var afturvendandi spurningurin, um ikki meira kundi gerast fyri at geva sjúklingunum samrøðuterapi. Eg skilti á fyrrverandi sjúklingi og avvarandi á fundinum, at tað júst var henda viðgerð, sum ikki varð givið í nógv stórum tali á psykiatriskum deild. Júst hesa viðgerð kunnu fólk fáa frá mær.

Annars hava feløgin hjá kommunulæknum og sálfrøðingum í Danmark gjørt eina kanning, sum ikki eru myndandi fyri viðurskiptini í Føroyum, men sum eftir innleggjartalunum á psykiatriskum deild her, rættiliga kundi givið okkum eina ábending um tørvin.

ing um tørvin.

Kanningin varð gjord á tann hátt, at ein sálfrøðingur saman við kommunulækna arbeiðdu saman í ein mánaða. Niðurstøðan tá royndin var av, visti, at 20 pst. av teimum, sum komu til kommunulækna, høvdu sálfrøðingari viðgerð burturav fyri neyðini, og at 30 pst. av sjúklingunum høvdu bæði læknaligan og sálfrøðisligan tørv.

Hvørjar áheitanir fært tú mest av?

— Tað er heilt greitt, at tað eru flest kvinnur, sum fáa viðgerð hjá mær. Hesar hava fyri størsta partin identitetstrupulleikar. Tær kenna seg ótryggar, tørva sjálvsálit, eru støðuleysar og hava torført við at taka seg saman til eitthvørt gerðarmál.

Er tað truplari at vera kvinna í Føroyum enn aðrastaðni?

— Mær dámar ikki at brúka samanbering við onnur lond, tí tað ikki í sjálvum sær gevev nakra mynd av okkara viðurskiptum. Kanska eru ávisir trupulleikar sosialt bólkadír, á tann hátt, at tað er truplari at vera kvinna í ávisum sosialum bólkum, meðan tað er lættari í øðrum.

Ein stórusammanbering av teimum, sum koma til mín eru — ið hvussu so er heimagangandi kvinnur, sum mangan kenna seg minni verdar enn medsysturnar, sum arbeiða úti. Hóast tær vilja hava eitthvørt útarbeiði, so vil maðurin tað kanska ikki. Summar familjur halda, at tað er rættast fyri eina kvinnu at ganga heima og

Framhald á síðu 5

Stuðlaði heldur Schlüter enn næmingum í Hoydølum

Tá Óli Breckmann leygar dagin í farnu viku ringdi til hvønn einstakan HF-næming, sum hann eftir røttum átti at færa upp til próvtøku í enskum mánadagin, var hann ógvuliga blíður og prátingarsamur.

Trupulleikin hjá studentaskúlalæraranum og fólkatingsliminum var tann, at hann hevði tvinnar lutir í at velja, — annahvørt at svikja HF-næmingarnar ella Schlüter, stjórnarleiðaran í Dan-

mark.

Úrslitið av umhugsanini bleiv, at Óli Breckmann setti seg í flúgvaman mánamorgunin, samstundis sum fyrsti HF-næmingurin varð ferdur upp til próvtøku av fremmandum ensklærara.

Hóast næmingarnir ikki høvdu verið bangnir fyri próvtøkuni, so gjørdust teir ógvuliga ótryggir í hesi støðu. Teir kendu seg sleptar upp á fjall!

Arnbjørn Mortensen,

rektari í Hoydølum, sigur, at Óli Breckmann ringdi til sín sunnukvældið og segði frá, at hann noyddist til Danmarkar mánamorgun.

— Eg tulkaði hesi boð soleiðis, at eg ið hvussu so er ikki kundi nokta læraranum at fara til Danmarkar. Hann hevði fingið annan ensklærara at færa flokkinn upp fyri seg, og tá eg kundi góðtaka læraran, so varð ikki meira gjørt við málið. Sum rektari

kann eg ikki nokta einum lærara, sum er fólkatingslimur, at fara til Danmarkar, um boð eru eftir honum.

Spurningurin er so, um Óli Breckmann fór á Danatung fyri at røkja uppgávur, sum serliga vóru Føroyum til fyrimuns, ella hann bert fór fyri at hjálpa Schlüterstjórnini, so hann ikki sjálvur missir sess sín.

Dag.